

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีก่อให้เกิดภาวะ การแข่งขันอย่างรุนแรง ทำให้ธุรกิจต้องปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ประกอบกับวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในประเทศ ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2539 และปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยสูญเสียเงินทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศ ในการปกป้องค่าเงินบาทเป็นจำนวนมากจากนักเก็งกำไรชาวต่างประเทศซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราจากระบบตะกร้าเงินมาเป็นระบบลอยตัวส่งผลให้ค่าเงินบาทลดลง และกระทบต่อผู้ประกอบการทั้งหลาย โดยเฉพาะกิจการที่มีธุรกรรมทางการค้าระหว่างประเทศเกิดการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน รวมทั้งสถาบันการเงินในการฟื้นฟูประเทศรัฐบาลจำเป็นต้องกู้เงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International monetary fund : IMF) ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของ IMF หลายประการ ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ที่ดำเนินกิจการภายใต้ความดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยต้องดำเนินการอย่างเคร่งครัดในหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรู้อยู่ได้ การจัดชั้นหนี้ การสำรองหนี้ รวมทั้งการบริหารจัดการทุกด้าน

ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) เป็นสถาบันการเงินหนึ่งที่ถูกผลกระทบจากภาวะวิกฤติดังกล่าวและจากนโยบายที่เคร่งครัดส่งผลกระทบต่อผลประกอบการ และรายได้ของธนาคารแม้ธนาคารจะพยายามดำเนินมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวทุกวิถีทาง เพื่อให้ธนาคารดำรงอยู่ตลอดจนต้องปรับตัวให้สามารถพัฒนาต่อไป ธนาคารจึงต้องปรับปรุงการบริหารจัดการเกือบทุกด้านในปัจจุบัน เช่น การปรับปรุงการให้บริการ เทคโนโลยี การดำเนินธุรกิจเชิงรุก และมีการปรับโครงสร้างภายในองค์กรให้มีความกระชับและคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงิน และการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นในอุตสาหกรรมการเงินการธนาคาร เพื่อรักษาระดับและขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงธุรกิจของธนาคาร และเพื่อรักษาองค์กรให้มีความมั่นคงระยะยาว

การให้บริการเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ธนาคารสามารถพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตามการประเมินความสำเร็จในการให้บริการจะต้องสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าเนื่องจากการบริการต้องตอบสนองความต้องการของลูกค้ามากที่สุด โดยการกำหนดนโยบายและการวางแผนการให้บริการจึงจำเป็นต้องค้นหาความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้า และจะต้องร่วมมือกันพัฒนาวิธีการปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการให้เกิดความประทับใจและ

ปรับปรุงระบบการให้บริการให้เหนือกว่าธนาคารอื่นที่ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ ทุกคนต้องช่วยกันดูแลทุกจุดของระบบการบริการให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หากพบข้อบกพร่องก็ต้องรีบช่วยกันแก้ไขหรือปรับปรุง เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อผลประโยชน์และรักษาภาพพจน์ที่ดีของธนาคารไว้

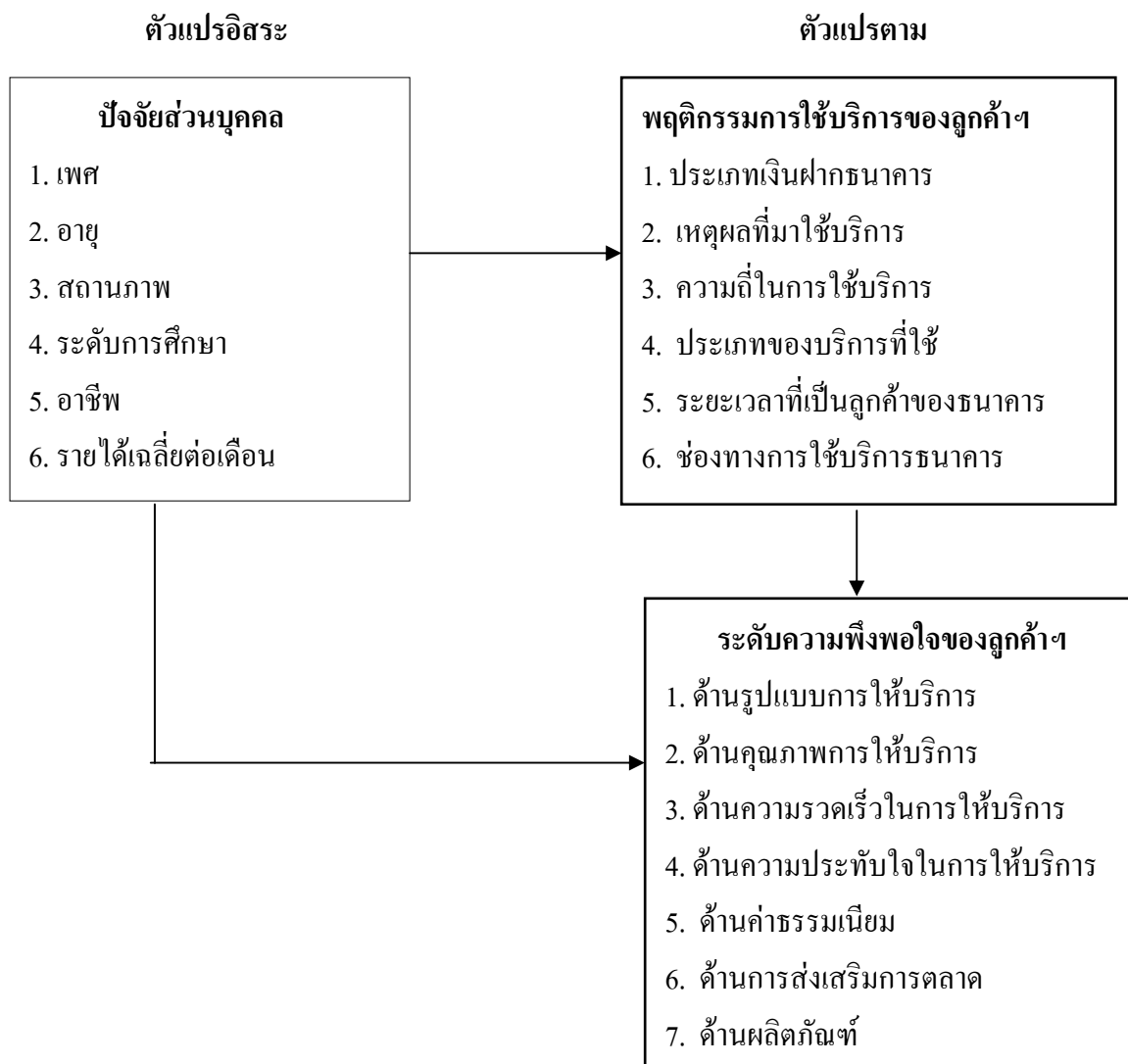
ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องของการให้บริการ จึงทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการและความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของธนาคาร ธนาชาติ จำกัด (มหาชน) ในพระนครศรีอยุธยา เพื่อที่จะใช้เป็นข้อเสนอแนะและเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขในด้านการบริการให้มีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุด และเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและความรู้สึกที่ดีแก่ลูกค้า อันจะเป็นการเพิ่มความพึงพอใจให้กับลูกค้าธนาคาร ธนาชาติ จำกัด (มหาชน)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้าธนาคาร ธนาชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของธนาคาร ธนาชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของธนาคาร ธนาชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของธนาคาร ธนาชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามพฤติกรรมการใช้บริการ
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า ธนาคาร ธนาชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้บริการและความพึงพอใจ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ลูกค้าที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อการใช้บริการของธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน
2. ลูกค้าที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการของธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน
3. ปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้าธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะลูกค้าของธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านสถานที่ ได้แก่ ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ธนาคารธนชาติ จำกัด(มหาชน) สาขาย่อยอยุธยาพาร์ค และสาขาพระนครศรีอยุธยา
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ซึ่งเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
  - 2.2 ตัวแปรตาม
    - 2.2.1 พฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้าที่มาใช้บริการธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้แก่ ประเภทเงินฝากธนาคาร เหตุผลที่มาใช้บริการ ความถี่ในการใช้บริการ ประเภทของบริการที่ใช้ ระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของธนาคาร และช่องทางการใช้บริการธนาคาร
    - 2.2.2 ระดับความพึงพอใจของลูกค้า ที่มาใช้บริการธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ด้านรูปแบบการให้บริการ ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ ด้านความประทับใจในการให้บริการ ด้านค่าธรรมเนียม ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านผลิตภัณฑ์
3. ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 – มกราคม พ.ศ. 2551 เป็นระยะเวลา 2 เดือน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้าธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของ ลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. ทำให้สามารถนำผลการวิจัย ไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาด้านการบริหารจัดการเพื่อให้ลูกค้ามีระดับความพึงพอใจสูงสุด

นิยามศัพท์เฉพาะ

ธนาคาร หมายถึง ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การบริการ หมายถึง การที่พนักงานปฏิบัติต่อลูกค้าผู้มาใช้บริการของธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) เกี่ยวกับบริการเปิดบัญชีใหม่ และทำบัตรเอทีเอ็ม บริการรับฝาก - ถอนเงินสด และรับฝากเช็คเข้าบัญชี บริการ โอนเงินและชำระค่าสินค้า บริการด้านสินเชื่อและชำระเงินกู้ บริการ ด้านต่างประเทศ บริการด้านการลงทุน และบริการจำหน่ายตราสาร

ลูกค้า หมายถึง ผู้ที่มาใช้บริการของธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) สาขาย่อยอยุธยาพาร์ค และ สาขาพระนครศรีอยุธยา

พฤติกรรมการใช้บริการ หมายถึง ลูกค้าที่มาใช้บริการธนาคารธนชาติ ซึ่งมีเหตุการณ์มาใช้บริการระยะเวลาการเป็นลูกค้าของธนาคาร ประเภทของการใช้บริการ ช่วงระยะเวลาการมาใช้บริการ ความถี่ในการใช้บริการ และช่องทางการใช้บริการธนาคาร

ประเภทเงินฝากธนาคาร หมายถึง ประเภทของบัญชีธนาคารประเภทต่าง ๆ เช่น บัญชีเงินฝากเดินสะพัด บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ บัญชีเงินฝากประจำ

เหตุผลที่มาใช้บริการ หมายถึง สาเหตุที่ต้องมาใช้บริการธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) เช่น ธนาคารเป็นที่ยอมรับน่าเชื่อถือ พนักงานซักชวน ชอบบริการของธนาคาร หรือการเดินทางสะดวก ใกล้บ้าน

ความถี่ในการใช้บริการ หมายถึง การมาใช้บริการธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในแต่ละเดือน

ประเภทของบริการที่ใช้ หมายถึง ประเภทบริการที่ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ให้บริการแก่ลูกค้า เช่น ด้านเงินฝาก ด้านสินเชื่อ ด้านต่างประเทศ ด้านการโอนเงิน, ชำระค่าสินค้า ด้านกองทุน และจำหน่ายตราสาร

ระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของธนาคาร หมายถึง ระยะเวลาที่ลูกค้าธนาคารธนาคาร ธาณชาติ จำกัด (มหาชน) มาใช้บริการของธนาคารในด้านต่าง ๆ

ช่องทางกรใช้บริการธนาคาร หมายถึง สถานที่ที่ลูกค้ามาใช้บริการธนาคารธนาคาร ธาณชาติ จำกัด (มหาชน) เช่น สำนักงานใหญ่ สาขา สาขาย่อย เครื่องบริการเงินด่วนเอทีเอ็ม หรือบริเวณศูนย์การค้า

ความพึงพอใจของลูกค้า หมายถึง การที่ลูกค้ามาใช้บริการของธนาคาร ธนาคาร ธาณชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความรู้สึกได้รับการตอบสนองความต้องการที่ได้คาดหวังไว้ ซึ่งประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านรูปแบบการให้บริการ ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ ด้านความประทับใจในการให้บริการ ด้านค่าธรรมเนียม ด้านการส่งเสริมการตลาด

ระดับความพึงพอใจของลูกค้าที่มาใช้บริการธนาคาร หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีต่อลูกค้าที่มีต่อการบริการของธนาคารด้านรูปแบบการให้บริการ คุณภาพการให้บริการของธนาคาร ความรวดเร็วในการให้บริการของธนาคาร ความประทับใจในการบริการ ด้านค่าธรรมเนียม และ ด้านการส่งเสริมการตลาด

รูปแบบการให้บริการ หมายถึง การให้บริการของธนาคารเกี่ยวกับการแยกจุดให้บริการต่าง ๆ กัน การนำระบบคิวมาใช้และการมีพนักงานให้เพียงพอ

คุณภาพการให้บริการ หมายถึง ธนาคารมีพนักงานให้บริการด้วยความคล่องแคล่ว การทำรายการมีความถูกต้องแม่นยำ และการที่ธนาคารมีการตกแต่งอาคารสถานที่สวยงาม

ความรวดเร็วในการให้บริการ หมายถึง การให้บริการฝาก-ถอน เงินสด รับฝากเช็ค ครีฟเข้าบัญชี บริการ โอนเงินและจำหน่ายตราสารและเปิดบัญชีใหม่ ทำเอทีเอ็มได้รวดเร็ว

ความประทับใจในการบริการ หมายถึง พนักงานให้การต้อนรับเป็นกันเอง พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และคอยดูแลและให้บริการตอบปัญหาด้วยความเอาใจใส่ต่อลูกค้า

ค่าธรรมเนียม หมายถึง อัตราค่าธรรมเนียมในการทำบัตรเอทีเอ็ม ค่าธรรมเนียมในการโอนเงิน ค่าธรรมเนียมในการซื้อเช็คธนาคาร และครีฟ ค่าธรรมเนียมในการออกหนังสือรับรอง ค่าธรรมเนียมการออกหนังสือค้ำประกัน ค่าธรรมเนียมในการเรียกเก็บเช็คเข้าบัญชี

การส่งเสริมการตลาด หมายถึง การที่ธนาคารมีการประชาสัมพันธ์ทางด้านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ แผ่นป้ายโฆษณา และมีการแจกของสมนาคุณ ของชำร่วย ของที่ระลึก เมื่อลูกค้ามาใช้บริการกับธนาคาร สะสมแต้มเพื่อรอรับของสมนาคุณ

ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่เสนอขายโดยธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้พึงพอใจ ซึ่งประกอบไปด้วย สินค้า บริการ การเปิดบัญชีใหม่และทำบัตร ATM การรับ ฝาก ถอน เงินสด และรับฝากเช็คเข้าบัญชี สินเชื่อและชำระเงินกู้ ประกันชีวิต ประกันภัย กองทุน ด้านต่างประเทศ ด้านตราสาร